

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Verschijnt maandelijks, behalve in augustus

*Samengesteld door de Stichting voor
Economisch Onderzoek der Universiteit
van Amsterdam, redactie: Mevr. Dra. E.
Hijmans*

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

De Amerikaanse accountant en de behandeling van belastingzaken

Bruinessen, Drs. W. van. — In dit artikel wordt een uiteenzetting gegeven van een geschil tussen het American Institute of Accountants en de National Bar Association — de beroepsorganisatie van juristen in de Verenigde Staten — betreffende de vraag, of de behandeling van belastingzaken tot de functie van de openbare accountant behoort of uitsluitend door juristen mag geschieden.

Dit geschil is op de voorgrond gekomen door de uitspraak van een Gerechtshof in Californië in de zg. „Agran-Case” in 1954, waarbij een accountant die moeilijke belastingzaken behandelde, schuldig werd verklaard aan onwettige beoefening van de juridische praktijk. Het Institute is het hiermee niet eens, maar de schrijver van het onderhavige artikel acht de gegeven verdediging weinig steekhoudend. Hij geeft een overzicht van de meningen van de diverse betrokken instanties en van het verdere verloop van het geschil.

A II - 4

E 741.23 : E 332.42

*Maandblad voor Accountancy en Bedrijfs-huishoudkunde,
februari 1957.*

III. LEER VAN DE INRICHTING

The Challenge to the Accountant in Industry

Easton, N. K. — In een uitvoerige en humoristische beschouwing schildert de schrijver o.m. de evolutie van de administratieve topfuncties gedurende de laatste halve eeuw; de bekroning van deze evolutie ziet hij in de invloed van de mogelijkheden van elektronische verwerking van gegevens. Hij ziet de hoofdfunctie van de huidige administratieve functionaris in het op voor anderen begrijpelijke wijze samenvatten en uitdrukken van grote massa's detailgegevens, die elk voor zich waardeloos zijn. Ook het verzamelen van de gegevens behoort tot zijn taak, maar de indruk ligt op het verduidelijken der resultaten, terwijl hij absoluut neutraal dient te staan tegenover deze resultaten. Niet alleen en zelfs niet in de eerste plaats de geldbedragen moeten zijn aandacht hebben: de computer maakt het mogelijk, bliksemsnel ook alle gewenste hoeveelheids- en tijdsgegevens te verwerken.

De administratieve figuur dient uit te groeien tot statisticus en tevens tot coördinator van een aantal met zijn eigen arbeid nauw verbonden werkzaamheden, zoals planning en budgetering, tijd- en methodestudie. Gewezen wordt op het gevaar van een „administratieve dieventaal” en op de wenselijkheid van eenvoud in de verstrekte inlichtingen en gegevens. Op de verzameling van gegevens in het bedrijf en op de wijze van „verkopen” der resultaten wordt in bijzonderheden ingegaan.

A III - 1

E 722

The Accountant's Magazine (Schotland), januari 1957.

Cost and Value of Management Information as Functions of Age

Gregory, R. H. en Th. V. V. Atwater Jr. — Administratieve overzichten worden meestal zo gemaakt dat tussen twee overzichten een even lange periode verloopt als die, waarop elk overzicht betrekking heeft. De waarnemingen vormen dan een continue reeks en kosten worden hoger naarmate de verslagperiode korter gekozen wordt.

Het is echter ook mogelijk om slechts zo nu en dan overzichten te maken over korte perioden. Kiest men de tijdstippen waarop dit gebeurt op grond van bepaalde indicaties,

dan kan deze methode met geringe kosten zeer goede resultaten opleveren. De computer met zijn capaciteit tot het „opslaan” van basisgegevens opent in deze richting nieuwe mogelijkheden. De schrijver betwijfelt echter, of men zich hiervan voldoende bewust is en er gebruik van zal maken. In het algemeen wordt van tevoren ééns voor al een gang van zaken bepaald. In zulk een routine is weinig plaats voor incidentele overzichten van de bedoelde soort.

Een andere vraag is, hoevéél gegevens aan de leiding moeten worden voorgelegd. Een compromis moet worden gevonden tussen onvolledigheid enerzijds en tijd- en energieverlies anderzijds. Inzicht in de aspecten die de leiding interesseren is de basis van juiste selectie, combinatie en weergave der gegevens.

De „versheid” van verstrekte gegevens is in belangrijke mate bepalend voor de waarde welke zij voor de leiding hebben. De schrijvers geven een methode om te berekenen hoe „vers” diverse soorten van inlichtingen moeten zijn om nog meer waard te zijn dan zij kosten. Zij gaan uitvoerig in op de samenhang tussen de waarde der gegevens, de vertraging waarmee ze beschikbaar komen, de tijdsduur waarop ze betrekking hebben en de kosten van het verzamelen, selecteren en verwerken.

A III - 1
E 722.4

Accounting Research, januari 1957.

Planning and Control in Machine Accounting Installations

Ne w m a n, M. S. — Dit artikel handelt over de beheersing van de kosten van de administratieve arbeid die met mechanische hulpmiddelen wordt verricht. Deze arbeidsprocessen lenen zich evenzeer tot toepassing van de standaardkostengedachte als gemechaniseerde of gedeeltelijk machinale produktieprocessen in de bewerkingsindustrie. Dat de beginselen van de kostenbeheersing op het administratieve terrein in veel gevallen geen juiste of voldoende toepassing vinden, moet volgens de schrijver grotendeels worden toegeschreven aan de eenzijdige opleiding van de mensen die met administratieve machines werken. Men let bij deze employés vooral op technische kennis en ervaring en geeft ze vaak geen all-round administratieve opleiding. Anderzijds hebben de administratieve deskundigen vaak niet voldoende technische kennis en ervaring om te kunnen overzien wat er gebeuren moet om de kosten zo laag mogelijk te houden.

In het artikel wordt uiteengezet hoe de kostenbeheersing in feite kan worden aangepakt. Er zijn drie fasen: de voorcalculatie, de toetsing van de werkelijke offers aan de standaarden en de verbijzondering van de administratieve kosten over afdelingen en opdrachten.

Voorwaarde voor een goede voorcalculatie is o.m. het bestaan van een goede inventaris met code van regelmatig voorkomende werkzaamheden met de daarvoor vereiste machines, tijden enz.

Verder moeten de kosten van de afdeling op verantwoorde wijze worden begroot en verbijzonderd op „productiecentra”. Een projectie voor de bezetting van de machines en arbeidskrachten is de volgende stap. De werkzaamheden worden op werkkaarten genoteerd, die zowel dienen voor de toetsing van de werkelijke offers aan de standaarden als voor de planning en voortgangscontrole.

Het gehele ontwikkelde systeem wordt in detail beschreven en geïllustreerd met modelformulieren.

A III - 3
E 738 : E 136.3

The Controller, januari 1957.

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Operational Research and Financial Management

Beer, Stafford. — Het artikel bestaat uit twee delen. In het eerste deel wordt een kort overzicht gegeven van de mogelijkheden welke de schrijver ziet voor toepassing van mathematische, logische en statistische technieken op de vraagstukken die de kern vormen van het beheer van bedrijfshuishoudingen.

Onder deze mogelijkheden is o.m. de toepassing ten dienste van planning, bedrijfsbegroting en kostenbeheersing in bedrijven met sterk wisselende produktie en een groot aantal produkten. Ook kan met behulp van deze technieken op meer verantwoorde wijze over de keus van produkten e.d. worden beslist, terwijl de rendabiliteit van investeringen, onder meer in voorraden en goederen in bewerking, kan worden bewaakt.

In het tweede deel van het artikel wordt een voorbeeld van lineaire programmering uitgewerkt met het doel om deze materie ook voor mensen met beperkte mathematische scholing gemakkelijker toegankelijk te maken.

Het artikel bevat een vrij uitvoerige literatuuropgave.

Ba III - 1

Accounting Research, januari 1957.

E 013.21 : E 643.0

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Het Vervangingsprobleem bij duurzame activa

K e e p, Dr. A. C. M. v a n. — Naar aanleiding van een brochure van de hand van J. L. Mey wordt hier ingegaan op de bepaling van de economische levensduur van duurzame produktiemiddelen. De schrijver wijst er met nadruk op dat het vervangingsprobleem bij duurzame activa niet oplosbaar is op basis van calculaties voorzover daarin slechts op het calculatiemoment voorzienbare factoren worden betrokken. De meningen omtrent onzekere toekomstige ontwikkelingen kunnen bij de oplossing van dit vraagstuk niet worden gemist, op straffe van het maken van ernstige fouten door eenzijdigheid.

Ba IV - 6

Economie, januari 1957.

E 136.341.3

Rondom het Winstprobleem I

S c h r o e f f, Prof. Dr. H. J. v a n d e r. — Het winstprobleem houdt in de vaststelling van de factoren welke bepalend zijn voor de grootte van de winst over een periode. De analyse hiervan betekent tevens het onderzoek naar de relatie tussen de waarde-bepaling van de nog aanwezige voorraden produktiemiddelen en de grootte van de winst.

In dit artikel wordt in het bijzonder ingegaan op de invloed van de waardering van de voorraden op de vaststelling van de winst, waarbij de duurzame produktiemiddelen voorlopig buiten beschouwing blijven.

De schrijver behandelt de gevolgen van stijging en daling der vervangingswaarde bij positieve en negatieve economische voorraad. Uitgangspunt is hierbij de noodzaak van adequate vervanging ter instandhouding van de productiecapaciteit, tenzij het gaat om speculatievoorraden of speculatieve voorraden.

Ba IV - 5

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde, februari 1957.

E 136.322.1

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Financieringstheorie en financieringspraktijk

S c h e f f e r, Prof. Dr. C. F. — Hoewel de financieringstheorie geen pasklare recepten kan geven voor de financieringspraktijk, kan zij toch wel normatief zijn in een andere zin. Het is mogelijk dat zij nagaat hoe de individuele huishouding zou moeten handelen gezien haar *objectieve* marktsituatie en gegeven haar concrete doeleinden; afwijkingen van zulk een norm kunnen dan waarschijnlijk worden toegeschreven aan irrationele verwachtingen of opvattingen omtrent de bestaande marktsituatie. *Algemene* normen zijn niet mogelijk. Deze opvatting wijkt o.m. af van die van Diepenhorst en Van der Velden, en ook van de wijze waarop de financieringstheorie tot nu toe is gehanteerd. Met name is winst-anticipatie een belangrijk element voor de keuze der financieringsmiddelen, dat veelal niet in de theorie is betrokken.

Tot slot wordt erop gewezen dat de financieringstheorie niet los van andere bedrijfs-economische vraagstukken mag worden gezien; marktanalytische gezichtspunten dienen mede in beschouwing te worden genomen bij het financiële keuzevraagstuk.

Ba V - 1

Economie, januari 1957.

E 341

De onderhandse lening als beleggingsfiguur

B e r v o e t s, Dr. K. W. A. — De onderhandse lening is gebleken meer dan alleen een vervanging van de obligatie te zijn. Zij is een beleggingsfiguur geworden met eigen mérites, die vooral door grote institutionele beleggers in belangrijke mate wordt toegepast. De betekenis van de onderhandse lening neemt nog steeds toe; met gegevens van de Verzekeringkamer en het Centraal Bureau voor de Statistiek toont de schrijver aan, dat vooral grote verzekeringsmaatschappijen sinds de oorlog veel inschrijvingen in grootboeken en schuldregisters hebben vervangen door onderhandse leningen.

Een voordeel van de besproken financieringsfiguur is o.m. de mogelijkheid van de soepele aanpassing aan de wensen van beide partijen. De Nederlandse obligatiemarkt biedt nauwelijks de mogelijkheid tot het verhandelen van grote pakketten obligaties; voor institutionele beleggers die grote bedragen tegelijk wensen te beleggen verdient de onderhandse lening daarom vaak de voorkeur.

Een andere factor is de mogelijkheid tot „voorbelegging”, d.w.z. de bereidverklaring om tegen bepaalde condities op een later tijdstip gelden ter beschikking te stellen.

De invloed van de onderhandse lening op de rentestand wordt in het artikel besproken.

Ba V - 5d

Economie, februari 1957.

E 325.22

Unternehmungswert und Börsenkurs

M ü n s t e r m a n n, Prof. Dr. H. — Bij verkoop, fusie, erfeniskwesties, sanering en in enkele andere gevallen kan het noodzakelijk zijn, dat de waarde van een onderneming als geheel wordt vastgesteld. Deze waarde is niet te vinden door het optellen van de waarde der afzonderlijke produktiemiddelen, maar dient te worden gebaseerd op de produktieve mogelijkheden van het geheel nu en in de toekomst. Soms kan de reeds bekende totaalwaarde van een andere onderneming in dezelfde branche als uitgangspunt dienen, maar meestal ligt het enige houvast in de geschatte toekomstige resultaten der te waarderen onderneming. De schrijver gaat na, welke vraagstukken bij die schatting moeten worden opgelost.

Vervolgens wordt ingegaan op de factoren welke de koers van aandelen op de beurs bepalen.

Teneinde te zien in hoeverre de beurskoers een maatstaf voor de waarde der onderneming vormt zou deze koers kunnen worden vergeleken met de gekapitaliseerde dividenden, met de gekapitaliseerde winsten of met de verhouding tussen totaal eigen vermogen en nominaal aandelenbedrag. De laatstgenoemde methode is volgens de schrijver niet aanvaardbaar.

Het artikel sluit met een korte beschouwing over de verhouding tussen de beurskoers der aandelen en de waarde van de onderneming als geheel. Tussen deze beide gegevens bestaat wel samenhang, maar er zijn ook belangrijke verschillen, o.m. omdat de beurskoers wordt gevormd bij verhandeling van enkele aandelen tegelijk; voor grote pakketten zou de prijsvorming waarschijnlijk anders zijn. Ook kan van de politieke en economische situatie en van de geldpolitiek een invloed op de koers uitgaan waardoor deze de waarde van de onderneming niet juist weerspiegelt.

Ba V - 7 *Schweizerische Zeitschrift für Kaufmännisches Bildungswesen, januari 1957.*

E 253.1

VI LEER VAN DE ORGANISATIE

Het doel van de vestigingswet

L e y e n d e k k e r s, O. — Het feit dat anderhalf jaar na de inwerkingtreding van de Vestigingswet Bedrijven 1954 nog niet één vestigingsbesluit is vastgesteld, leidt schrijver tot bezinning op de vraag, wat nu eigenlijk het doel is dat met de vestigingswetgeving beoogd wordt. Bij de totstandkoming van de Vestigingswet Kleinbedrijf in 1937 was beperking van het aantal vestigingen in de middenstandsector een belangrijk argument. Daar er sedert 1945 in het algemeen geen overbezetting meer is in deze sector, wordt de bestaansgrond van de vestigingswetgeving thans gezocht in een verhoging van het peil der bedrijfsuitoefening. Aan de hand van een bespreking van verschillende uitlatingen, betrekking hebbend op deze nieuwe doelstelling, vraagt schrijver zich af, of men het criterium, dat het bedrijf zo goed mogelijk in de behoeften van de consumenten moet voorzien, niet naar de tweede plaats schuift.

Ba VI - 9

Economisch-Statistische Berichten, 30 januari 1957.

E 626

De kosten van het Overheidsapparaat: Contrôle en noodweer

M i l l y, Jhr. Mr. G. L. G. de — Zowel in als buiten ons Parlement wordt aangedrongen op een scherper toezicht op de uitgaven ter zake van het ambtelijk apparaat. Het lijkt schrijver beter om niet op een „verscheping van het toezicht” zonder meer aan te dringen, doch op een onderzoek naar het rendement der verschillende vormen daarvan en daarna, wellicht, op een meer evenredige verdeling van de huidige controlemiddelen. Teneinde te voorkomen dat de controle op bestaande organen vastloopt in een door de betrokken ambtenaren, die zich in hun bestaan of functie bedreigd achten, gelegd rookgordijn, zouden

deze de zekerheid moeten hebben dat zij „er niet op achteruit gaan”. Hiertoe bepleit schrijver het creëren van een bemiddelingsapparaat dat de kloof tussen de steeds talrijke vacatures en eventuele „onzichtbare werkloosheid” zou kunnen overbruggen. Van een dergelijk mechanisme, dat overplaatsing vergemakkelijkt, verwacht schrijver een gunstig organisatorisch en financieel effect.

Ba VI - 13
E 723/4 : E 632.13

Economisch-Statistische Berichten, 23 januari 1957.

De principes van bedrijfsleiding toegepast op de bedrijfsstructuur

Geertman, Dr. J. A. — De bedrijfseconomie ontwikkelt zich tot „managerial economics”. Daar de manager in het bedrijfsleven voor een belangrijk deel „koopman” is, vormen de commerciële grondslagen het uitgangspunt. De schrijver illustreert deze, evenals de administratieve en de organisatorische grondslagen, aan de hand van praktijkvoorbeelden. Altijd weer gaat het om de keus tussen verschillende alternatieven.

De ontwikkelde algemene gedachtenangang wordt vervolgens toegepast op het vraagstuk van de bedrijfsgrootte en op de invloed van de automatisering en de ontwikkeling van toeleveringsbedrijven.

Voorts worden Europese en Amerikaanse organisatiesystemen met elkaar vergeleken, ook ten aanzien van de sociologische zijde van de organisatievraagstukken.

Tot slot wordt een viertal hoofdprincipes van bedrijfsorganisatie geformuleerd, waaruit blijkt hoezeer volgens de schrijver het knelpunt ligt bij de „manager”. De opleiding van en de sociale zorg voor deze figuren wordt dan ook gesteld als een probleem van de eerste orde, dat mede dient te worden aangevat door het hoger onderwijs in samenwerking met het bedrijfsleven.

Ba VI - 16
E 612.32 : E 641.22

Economie, januari 1957.

De managerziekte als gevolg van organisatietekorten

Aleers. — Schrijver zoekt de diepere oorzaak van het „jachtige” leven van de hedendaagse topleiders in de gewijzigde sociale structuur, waardoor het ook voor minder gesitueerden mogelijk is geworden hun kinderen te laten studeren. Hierdoor heeft een grote toevloed van intellect op de arbeidsmarkt plaats en een verminderende status van dat intellect is het gevolg. Deze mensen willen omhoog en eisen de aandacht van de leiding op, waardoor deze chronisch tijd tekort komt.

Dit probleem hangt ook samen met de toenemende specialisatie, welke mede een gevolg is van de gesignaleerde toevloed van „goedkoop” intellect.

Als oplossing stelt de schrijver voor, een manageriale „braintrust” van geschoolde en intelligente jongeren tussen de manager en het apparaat te plaatsen. Zij moeten alle problemen vóórbehandelen maar alleen namens de manager beslissingen nemen. De manager wordt hierdoor werkelijk leider, hetgeen moeilijk is, maar hij krijgt meer bewegingsvrijheid en tijd.

Ba VI - 16
E 641.22

Tijdschrift voor Efficiënte Bedrijfs Organisatie, februari 1957.

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVORWAARDEN

Het werk van George Elton Mayo

Diffelen, E. M. van — In een kort artikel wordt een overzicht gegeven van de voorgeschiedenis en de betekenis van het zogenaamde Hawthorne onderzoek en van het verdere werk dat door Mayo en zijn medewerkers in dezelfde richting werd gedaan.

Door de onderzoeken van Mayo te Philadelphia en het Hawthorne onderzoek werd voor het eerst de theorie aangetast dat de materiële omstandigheden van het werk een overwegende invloed op de produktie zouden hebben. De gedachte kwam naar voren dat veel meer de persoonlijke houding van de werker tegenover de firma, zijn arbeidsgroep, zijn chefs en zijn individuele kameraden van belang is bij de vraag naar de produktiviteit. Zelfs in de „zuiver economische” relaties zijn de niet-verstandelijke sentimenten en houdingen volgens Mayo van groter belang dan de economische- en de verstandselementen.

Het artikel bevat een overzicht van de researchresultaten van het Hawthorne-onderzoek, zoals die worden weergegeven in het boek „Industrial Sociology” van Miller en Form, benevens een opgave van literatuur.

Ba VII - 1
E 641.210.1

Tijdschrift voor Efficiënte Bedrijfs Organisatie, december 1956.

Menselijke relaties in de Amerikaanse industrie

Vuerings, R. — De principes van de wetenschappelijke bedrijfsorganisatie worden in het kort gememoreerd; vervolgens wordt nagegaan welke invloed een volgens deze

beginselen opgebouwde organisatie uitoefent op de arbeiders die erin werkzaam zijn. Steeds toenemende specialisatie veroorzaakt toenemende nadruk op „wat men kan verrichten” in plaats van op „wie men is”; een sterk hiërarchische opbouw betekent passiviteit en afhankelijkheid van de arbeider; eenheid van leiding brengt mede dat het doel waarvoor de arbeiders werken niet hun doel is maar dat van de leider; eenheid van bevel doet de „administratieve afstand” tussen de individuen toenemen. Het blijkt dus dat er een fundamentele onverenigbaarheid bestaat tussen de principes van de wetenschappelijke bedrijfsorganisatie en de psychologische groeitrend van een gezond persoon. Deze onverenigbaarheid wordt scherper naarmate de arbeiders psychologisch rijper en meer volwassen zijn en de beginselen van de wetenschappelijke bedrijfsorganisatie meer naar de letter worden toegepast; ook spreekt deze meer naarmate men de hiërarchische ladder afdaald en naarmate de taken meer gemechaniseerd worden.

Nagegaan wordt vervolgens, op welke wijzen de arbeiders zich aan deze werksituatie aanpassen; indien zij door hard werken niet kunnen opklimmen, zullen zij het zij apathisch en gedesinteresseerd worden, hetzij gebruik maken van psychologische verdedigingsmechanismen, met behulp waarvan de feiten in hun geest zodanig worden vervormd, dat zij opnieuw in een soort evenwicht kunnen leven met de omgeving en met zichzelf.

In het voetspoor van Elton Mayo, Chr. Argyris, Whyte en andere Amerikaanse onderzoekers leidt de schrijver uit deze gegevens een aantal nieuwe bedrijfsorganisatorische principes af. Hij vermeldt enkele van de nieuwste Amerikaanse bevindingen op dit gebied.

Tot slot wordt erop gewezen dat de nieuwe beginselen slechts in een zeer gering aantal Amerikaanse ondernemingen met de nodige tucht, gezond verstand en succes worden toegepast. Er wordt gewaarschuwd, dat de Amerikaanse „personeelstechnieken” niet als een „panacee voor alle moeilijkheden” moeten worden beschouwd; een heropvoeding van de huidige ondernemers en een vorming van de toekomstige bedrijfsleiders, niet in technieken maar in zelfkennis en sociaal besef, is dringend nodig.

Het artikel bevat een aantal bibliografische gegevens.

Ba VII-1
E 641.210.1

Tijdschrift voor Economie (Leuven), nr. 1 1957.

De arbeidstechniek in het bouwbedrijf en de stichting grondtijdencentrale

Hulshoff Pol, Ir. F. J. — Aan de ontwikkeling van de bedrijfsorganisatie wordt bij het bouwbedrijf in de laatste jaren meer aandacht geschonken, dan men uit recente uitlatingen in pers en radio zou vermoeden. Een belangrijk aspect van deze ontwikkeling is de research voor het vaststellen van universele tijdgegevens ten behoeve van voorcalculatie en werkvoorbereiding.

Teneinde deze research te bevorderen werd in 1954 door een aantal bouwbedrijven de Stichting Grondtijdencentrale voor de Bouwnijverheid opgericht.

Arbeidsanalysten van de bedrijven die bij de Stichting zijn aangesloten verrichten onder leiding van een adviesbureau uitgebreide studies. De resultaten van deze studies blijken niet alleen voor het verkrijgen van calculatiegegevens nuttig te zijn, maar o.a. ook voor scholing en instructie.

In dit artikel wordt de tijdstudieresearch en het aandeel, dat de bovengenoemde Stichting hierin heeft, beschreven.

Ba VII - 5
E 641.213/4

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, februari 1957.

Hogere prestatie en tijdige rust

Bruynis, Dr. N. W. — In dit artikel wordt ingegaan op de vraag, in hoeverre bij het leveren van hogere prestaties dan normaal, langere rusten nodig zullen zijn, dan wel de vermoeidheid meer zal toenemen. De schrijver geeft eerst aan wat onder een „normale prestatie” wordt verstaan en in hoeverre het niveau waarop ervaren arbeidstechnici de „normale prestatie” plaatsen in ruimte overlaat voor een hogere prestatie dan normaal. Vervolgens wordt nagegaan waardoor dergelijke hogere prestaties worden bereikt. Dit kan door bewust sneller uitvoeren van bewegingen en/of door doelmatiger uitvoering van allerlei bewegingen, o.m. doordat een „automatisering” van de bewegingen optreedt die het mogelijk maakt ze sneller en tevens met minder inspanning uit te voeren. Het aspect vermoeidheid is echter toch van groot belang, vooral ook omdat de vermoeidheid als ze eenmaal optreedt een sterke progressie vertoont. Dit geldt ook voor de psychische vermoeidheid, en zowel bij hoge als bij lagere prestatie. De schrijver geeft enkele gegevens over de vermoeidheid welke in een Duitse automobiefabriek zijn verzameld, en gaat tot slot in op de vraag, in hoeverre door het instellen van officiële rustpauzen de produktiviteit kan worden verhoogd. Dit is volgens hem wel het geval, maar men gaat te ver als men alle „eigen” rusten van de individuele werkers tracht om te zetten in officiële rusten.

Ba VII - 5
E 641.213.4

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, februari 1957.